

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
resursskolor i Östersunds resursskola i Östersunds
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Östersunds resursskola. Syftet med denna tematiska kvalitetsgranskning är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som har tagits fram för granskningen (se bilaga 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer; hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Östersunds resursskola i följande utsträckning:

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Eleverna ges i hög utsträckning en målfokuserad och stimulerande undervisning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Eleverna ges i hög utsträckning en undervisning som möter deras stödbehov.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Undervisningen präglas i flera delar av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver utveckla metoder för att ytterligare involvera eleverna i undervisningens utformning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 22 juni 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:9816) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning. Varje frågeställning innehåller dessutom en motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i observationer, intervjuer med elever, lärare, annan personal och rektorn samt inhämtad information.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?

Inom denna frågeställning granskas om undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål och om lärarna tydliggör för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment. Vidare granskas om undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas. Härtill granskas om undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera deras kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i hög utsträckning en målfokuserad och stimulerande undervisning.

Undervisningens mål och syfte

Undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål och lärarna tydliggör för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment. Vid planeringen av ett arbetsområde preciserar lärarna vilka kunskaper eleverna ska utveckla. Lärarna använder sedan olika metoder utifrån elevernas behov och förutsättningar för att regelbundet förmedla mål och syfte till eleverna. Vad eleverna ska lära sig tydliggörs bland annat genom förenklade presentationer av läroplansmål, vilka dels presenteras digitalt och dels genom samtal med bildstöd. Lärarna bryter dessutom ner arbetsmoment och visar för eleverna hur dessa bidrar till syfte och mål, exempelvis genom arbetsbeskrivningar. Härutöver ger lärarna eleverna möjlighet att förstå varför kunskapen är viktigt för dem. Detta gör lärarna genom att de knyter an undervisningen till elevernas vardag och framtid. Till exempel genom att förklara vikten av att kunna klockan för att tolka olika tidtabeller. Ytterligare exempel är kunskap och förståelse om lag och rätt i ämnet

samhällskunskap som de kopplar till ansvar och skyldighet utifrån olika händelser i samhället.

Variation i undervisningen

Undervisningen innehåller en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas. Variationen i undervisningens arbetssätt visar sig bland annat genom korta genomgångar, filmer, skriftliga arbetsuppgifter, laborativa moment samt genom att lärarna använder sig av digitala läromedel. Lärarna utformar även undervisningen med en variation av arbetsformer, såsom arbete enskilt, i par och grupp. Exempelvis genomför lärare en kort repetition av ett arbetsområde i grupp med stöd av film, som därefter följs av laborativt arbete, enskilt eller i par, utifrån en arbetsbeskrivning som är anpassad utifrån enskilda elevers behov. Lärarna ser också till att eleverna vid behov ges möjlighet till återhämtning i undervisningen, exempelvis genom att leka, spela spel eller kortare pauser. Lärarna arbetar också aktivt med att ge eleverna möjlighet att öva sig på att arbeta på olika sätt, till exempel genom att lärarna modellerar olika sätt för hur eleverna kan ta sig an skoluppgifter. Utöver detta arbetar personalen för att eleverna ska kunna arbeta i par eller grupp. Detta genom att göra medvetna gruppindelningar av elever som kan arbeta bra tillsammans. Därutöver får eleverna visa sina kunskaper på det sätt som fungerar bäst för respektive elev. Även om det till övervägande del sker muntligt förekommer det att eleverna visar sina kunskaper genom skriftliga prov eller i form av digitala presentationer och planscher.

Undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans. Lärarna ser till att eleverna med regelbundenhet får möjlighet att diskutera olika frågor och dilemman i flertalet ämnen. Exempelvis genom att lärarna låter eleverna se filmsekvenser i undervisningen om demokrati för att därefter ställa frågor som inte har några givna svar, där eleverna får träna på att uttrycka sina åsikter. Lärarna använder olika metoder där eleverna ges möjlighet att diskutera, lyssna till andras perspektiv och motivera sitt eget svar eller ståndpunkt. Exempelvis en metod som innebär att elever först får ta ställning i en fråga innan de motiverar sitt ställningstagande. Lärare och resurspersonal stödjer eleverna i att delta i samtal genom att exempelvis säga till eleverna att det inte finns några rätt eller fel svar och att alla behöver träna på att uttrycka sina tankar och åsikter. Lärarna ger dessutom

eleverna konkreta exempel på hur de kan genomföra diskussioner samt vad som är okej eller inte okej att uttrycka i en diskussion. I arbetet med att skapa ett tillåtande klassrumsklimat använder lärarna ibland teater för att bjuda på sig själva, och därigenom visa att elever kan vara sig själva i klassen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?

Inom denna frågeställning granskas om arbetssätt och arbetsuppgifter i såväl planering som genomförande är anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov. Vidare granskas om eleverna ges ett aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang. Här till granskas om undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem men också om det finns flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i hög utsträckning en undervisning som möter deras stödbehov.

Anpassning och lärarstöd i undervisningen

Lärarna anpassar arbetssätt och arbetsuppgifter efter elevernas individuella förutsättningar och stödbehov. Lärarna och resurspersonalen tar reda på vilka olika stödbehov, utmaningar och styrkor eleverna har genom överlämningar från tidigare skola och dokumentation. Vid behov genomförs ytterligare kartläggningar när eleverna börjat på resursskolan. Utifrån både vad som framkommit vid informationsöverlämning, tidigare dokumentation och av de extra kartläggningarna utformas och anpassas både arbetsuppgifter och arbetssätt till respektive elev. Anpassningarna kan handla om att eleverna inom olika arbetsområden får anpassat material, såsom digitala läromedel med olika texter, lättläst material, möjlighet till uppläsning, begreppsförklaringar och filmer som anpassas. Vidare förekommer det att elever, om de behöver det, under en period endast får en uppgift att arbeta med för att avgränsa innan fler uppgifter

introduceras, eller ges uppgifter med delmål. Härtill förekommer det att lärarna själva skapar material till elever utifrån deras enskilda behov. I ämnet idrott och hälsa anpassar lärare undervisningen så att lektionens huvudmoment kan genomföras på olika sätt och nivåer med syftet att alla elever ska kunna delta. Det förekommer även att elever vid behov får enskild undervisning under en kortare period i aktiviteter som ingår i ämnet idrott och hälsa.

Lärarna ger eleverna ett aktivt och individanpassat lärarstöd. Lärarna använder sig av olika stödstrukturer i undervisningen för att eleverna ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang. Eftersom vissa elever enbart kan koncentrera sig kortare stunder delar lärarna vanligen upp uppgifterna i delar. Det innebär att de har genomgångar med korta instruktioner där de visar steg för steg vad eleverna ska göra. Instruktionerna ges både muntligen och skriftligen. Dessutom använder lärarna flera andra stödstrukturer, såsom modellering av uppgifter, tidshjälpmedel, bildstöd och annat visuellt stöd. För att elever ska behålla engagemanget är arbetsmomenten tidsindelade och vid behov bryter lärarna av arbetet för en stunds återhämtning, genom att spela ett spel eller läsa. Lärarna samarbetar också med resurspersonalen för att utforma stödet på ett sätt som både möter enskilda elevers behov och bidrar till att göra eleverna så självständiga som möjligt. Exempelvis ser personalen till att elever först får prova själva innan de träder in för att hjälpa eleven. Resurspersonalen sätter sig inte heller bredvid en elev vid inledningen av lektionen utan avvaktar och läser av när elever behöver stöd och uppmanar eleverna att först göra så gott de kan. Det kan också handla om att de ger eleverna en kortare uppgift som de vet att eleven klarar av utan stöd så att eleven upplever självständighet. Det finns också elever som har helt enskilda scheman och egna tidshjälpmedel. Dessutom används resurspersonalen på ett sätt som gör att elever både kan få stöd enskilt och i grupp, där en del moment görs för vissa årskurser men inte för alla.

Struktur i undervisningen

Undervisningens struktur skapar förutsägbarhet för eleverna och det finns en beredskap för att vid behov ställa om undervisningen. I samband med dagens första lektion har lärarna en genomgång av skoldagens innehåll. På tavlan i klassrummet finns dagens schema uppskrivet, förstärkt med bildstöd, där lektionstid, ämne, undervisande lärare samt förflyttning inom och utanför skolan framgår. Efter det att en lektion sedan är genomförd tas

informationen om lektionen bort så att det blir tydligt för eleverna vad som är kvar av dagens undervisning. Om det är en lektion med en lärare som vanligtvis inte undervisar vid lektionen finns det en bild på läraren. Vid slutet av dagen går läraren sedan igenom vad som ska hända nästkommande dag genom att sätta upp nya bilder och scheman och annan information som är aktuell för den dagen. Det finns här till rutiner för förflyttningar till andra lokaler där vissa ämnen bedrivs. Dessutom läggs lektionerna upp på ett likartat sätt för att skapa förutsägbarhet, med en inledande genomgång av lektionens mål och uppgifter följt av olika arbetsuppgifter samt ett sammanfattande lektionsavslut. Vid behov, såsom händelser som kan påverka elever och elevers dagsform, ställer lärarna också om undervisningen, exempelvis genom att låta elever ta en paus eller få en alternativ uppgift. Om något har hänt som gör att eleven inte klarar att arbeta kan resurspersonalen lämna klassrummet med eleven för att samtala om situationen så att eleven sedan klarar att komma tillbaka till arbetet och klassrummet. Vidare används grupprum som en lösning då elever ibland behöver gå ifrån gruppen för en kort stund. Lärarna ser sedan till att eleverna kan göra de planerade uppgifterna när de märker att eleverna är mer mottagliga för att lära och att arbeta.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Inom denna frågeställning granskas om det i undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna samt om det förekommer inslag som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Vidare granskas om eleverna ges stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten. Här till granskas om eleverna regelbundet involveras i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen präglas i flera delar av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang, men utvecklingsområden finns.

Arbete med motivation och lärande i undervisningen

I undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna och det förekommer inslag som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. För att visa att lärarna har höga förväntningar på eleverna och stärka deras självförtroende förmedlar lärarna att de vet att eleverna kan och kommer att klara en uppgift, om eleverna ger uttryck för att de inte kan. Dessutom känner lärarna till elevernas vardag och intressen och använder sig av dessa i undervisningen för att motivera dem i skolarbetet. Exempelvis som ett underlag för skrivuppgifter eller för uppgifter som de ger för att öka elevers läsförståelse. Lärarna tar ibland även upp områden och teman som kan vara både känsliga och svåra för att stärka elevers självförtroende och självbild. De har exempelvis visat filmserier som belyser kärlek och relationer för personer med liknande svårigheter som en del elever har så att de kan "spegla sig" i andra människors situation. Lärarna skapar också motivation till skolarbetet genom att medvetet arbeta för att skapa goda relationer till eleverna. Detta gör de genom att visa att de bryr sig om hur eleverna har det och visa intresse för elevernas olika intressen. Härtill bekräftar lärarna och resurspersonalen elevernas arbetsinsatser och konkretiserar vad elever har gjort bra och ger beröm när eleverna kommit i gång med sina uppgifter eller när de genomfört dem.

Medvetenhet kring egna lärandet och förmågor

I undervisningen ges eleverna till viss del stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor. Visserligen genomförs utvecklingssamtal och lärarna ger viss återkoppling till eleverna under lektioner gällande vad eleverna har lärt sig för att eleverna ska bli medvetna om sina styrkor och utmaningar, men det är inte ett återkommande inslag i undervisningen. Enligt lärarna är det en utmaning att medvetandegöra eleverna deras behov, styrkor och utmaningar. Resurspersonalen berättar att de inte direkt pratar med eleverna om deras lärande och förmågor, förutom att de visar det som eleverna är bra på genom att bekräfta dem i stunden. Det förekommer dock att lärarna och resurspersonalen samtalar med eleverna om att alla är bra på olika saker och kopplar det till olika förmågor och ämnen på ett konkret sätt.

Elevers involvering i undervisningen

Lärarna involverar enbart till viss del eleverna i undervisningens utformning. Eleverna har visserligen vissa möjligheter att påverka undervisningen på individnivå, men inte på gruppnivå. Exempelvis förekommer det att lärarna ger elever två alternativ inom ett arbetsområde eftersom vissa elever kan ha svårt att göra egna val och vid utvecklingssamtal får eleverna berätta hur de vill ha det, såsom önskemål om mer enskilt arbete eller att arbeta mer i par. Det kan också handla om andra önskemål, såsom att få eller avstå bildstöd för att lärarna ska kunna anpassa elevernas undervisning efter deras behov och önskemål. Det förekommer även att lärarna ibland frågar eleverna hur de har upplevt uppgifter i samband med lektioner. Det finns dock inga metoder för att mer kontinuerligt samla in alla elevers synpunkter som underlag för att utveckla undervisningen. Därtill tydliggör inte lärarna heller vad eleverna kan ha inflytande över, exempelvis genom klassråd eller elevråd, då skolan saknar sådana forum för inflytande.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärarna behöver utveckla metoder för att ytterligare involvera eleverna i undervisningens utformning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna i begränsad omfattning involverar eleverna vid undervisningens utformning. Visserligen efterfrågar lärarna ibland elevernas åsikter vid spontana samtal och eleverna får frågor kopplat till stöd och anpassning, men mer strukturerade former för att involvera eleverna i undervisningens utformning saknas. Ett reellt elevinflytande främjar ett aktivt engagemang hos elever. Det är därtill viktigt att samtliga elever ges förutsättningar att uttrycka sina synpunkter för att motiveras i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektorns ledning, gemensamt diskuterar hur de kan öka elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen. Arbetet kan förslagsvis inledas med att diskutera på vilket sätt lärarna gör för att samla in elevernas synpunkter på

undervisningen idag samt hur samtliga elever kan göra sin röst hörd. Utifrån vad som framkommer kan sedan lärarna utveckla olika tillvägagångssätt för att strukturerat och kontinuerligt samla in elevernas synpunkter och även förmedla vilka ramar som finns för påverkan på ett elevnära sätt, men även berätta för eleverna när de har påverkat undervisningen. Ett särskilt fokus behöver riktas mot hur dessa strukturer stödjer samtliga elever att komma till tals och ha inflytande över sådant som rör dem.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet är fattat av undervisningsrådet Kristina Svensson

Föredragande har varit utredaren Gunilla Feiff

I handläggningen av ärendet har även utredaren Sandra Andersson deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 10 § skollagen framgår att i all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att en kursplan ska gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § i sistnämnda förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Enligt 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Av 3 kap 7 § skollagens fjärde och femte stycket framgår att det vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) gäller att varje elev vid resursskolan ska ges särskilt stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Av 10 kap 31 a § skollagen framgår att en kommun får begränsa utbildningen vid en viss skolenhet till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Kommunen ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Kommunen beslutar om placering av en elev vid en resursskola, efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan får även göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det. Om det inte finns plats för alla sökande ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras.

Av 10 kap 31 b § skollagen framgår att placeringen vid resursskolan regelbundet ska följas upp och utvärderas. En elev har rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Om elevens vårdnadshavare begär att placeringen vid resursskolan ska upphöra ska eleven placeras vid en annan av kommunens skolenheter enligt 30 §.

Av 10 kap. 35 § skollagen framgår att en fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskola). Huvudmannen för en resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder för att eleven ska kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller för att eleven ska undvika svårigheter i sin skolsituation. Om det inte finns plats för alla sökande till en viss resursskola ska ett urval göras. Vid urval ska de elever som har störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder prioriteras. Huvudmannen behöver inte ta emot eller ge fortsatt utbildning åt en elev om hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för eleven enligt 39 § tredje stycket.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma

deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och

tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.

Bilaga 2: Genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Östersunds resursskola i Östersunds kommun ingår i granskningen. Enligt uppgifter från rektor går 18 elever i årskurs 4–9 på skolenheten. Skolinspektionen besökte Östersunds resursskola den 25 november. Besöket genomfördes av utredarna Gunilla Feiff och Sandra Andersson.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Fyra lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med övrig personal
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2026.

Bilaga 3: Utgångspunkter

Granskningen syfte

Syftet är att granska undervisningens kvalitet i resursskolor i årskurserna 4–9. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i *hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning*.

Granskningens frågeställningar

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en målfokuserad och stimulerande undervisning?
2. I vilken utsträckning ges elever i resursskolor en undervisning som möter deras stödbehov?
3. I vilken utsträckning präglas undervisningen i resursskolor av tilltro till elevernas förmågor och stärkande av deras motivation och engagemang?

Kvalitetskriterier

Fokus på kunskapsmålen

Undervisningen utgår från läroplanens kunskapsmål. Det tydliggörs för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment.

Variation i aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer

Undervisningen består av en variation av aktiviteter, uppgifter och redovisningsformer för att stimulera eleverna att lära och utvecklas.

Övningar för reflektion och diskussion

Undervisningen innehåller övningar där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera tillsammans för att stimulera elevernas kunskapsutveckling.

Aktivt och individanpassat lärarstöd

Eleverna ges ett aktivt och individanpassat lärarstöd för att de ska förstå, komma i gång med sitt skolarbete och bibehålla sitt engagemang.

Struktur med förutsägbarhet och flexibilitet

Undervisningen har en tydlig struktur med förutsägbarhet för eleverna, för att de ska veta vad de kan förvänta sig av undervisningen och vad som förväntas av dem. Undervisningen präglas av flexibilitet och beredskap att ställa om undervisningen vid behov

Anpassning av arbetssätt och arbetsuppgifter

Arbetsätt och arbetsuppgifter är i såväl planering som genomförande anpassade till elevernas förutsättningar och stödbehov

Höga förväntningar, självförtroende och motivation

I undervisningen förmedlas höga förväntningar på eleverna. Det förekommer inslag i undervisningen som avser att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära.

Medvetenhet kring eget lärande och förmågor

I undervisningen ges eleverna stöd för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor i syfte att främja tron på den egna kapaciteten.

Elevers involvering i undervisningens utformning

Eleverna involveras regelbundet i undervisningens utformning utifrån sina förutsättningar, ålder och mognad i syfte att främja aktivt engagemang.